

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Cob/82/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117229408
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Zelenák
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1117229408.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Zelenáka a členiek senátu JUDr. Marty Šašinkovej a JUDr. Ley Gubovej, v právnej veci žalobcu ANMIMA, s. r. o., Dolné Rudiny 15, Žilina, IČO: 44 359 594, práv. zast. JUDr. Ivan Mikloška, advokát, Hodžova 13, Žilina, proti žalovanému KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, práv. zast. JUDr. Felix Neupauer, advokát, Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, na zaplatenie 28.767,97 EUR s prísl. a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 35Cb/209/2017-142 zo dňa 5.10.2020 jednohlasne, takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 35Cb/209/2017-142 zo dňa 5.10.2020 potvrdzuje.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 28.767,97 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 26.827,88 EUR od 22.10.2017 do zaplatenia a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi plnú náhradu trov konania.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 6.12.2017 domáhal od žalovaného zaplatenia žalovanej istiny titulom bezdôvodného obohatenia. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobca ako poisťník uzatvoril so žalovaným zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla MERCEDES Sprinter. Z rozsudku Okresného súdu Partizánske sp. zn. 3C/188/2015 zo dňa 19.7.2016 súd zistil, že súd zaviazal žalobcu a žalovaného spoločne a nerozdielne na úhradu súm 1 700,59 EUR a 10.000,- EUR I. U., sumy 7.500,- EUR S.. D. E. a 7.500,- EUR I. U. ml. z dôvodu, že osobným motorovým vozidlom žalobcu poisteným u žalovaného vodič Z. L. spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynula E. U.. Súd priznanie uvedených súm odôvodnil ako nemajetkovú ujmu deťom a manželovi zosnulej. Rozsudok voči žalobcovi nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 13.9.2016. Proti rozsudku sa v zákonnej lehote odvolal žalovaný, pričom podaním zo dňa 26.1.2017 zoberal žalovaný odvolanie späť z dôvodu úhrady priznaných nárokov žalobcom, a teda zániku povinnosti plniť žalovanému. Z upovedomení o začatí exekúcií súd zistil, že súdny exekútor začal exekúcie na vymożenie priznaných pohľadávok, príslušenstva a trov exekúcií. Z výpisu z bankového účtu žalobcu súd zistil, že dňa 15.12.2016 boli z účtu žalobcu uhradené všetky nároky priznané rozsudkom a žalobca vyzval žalovaného dňa 4.10.2017 na úhradu žalovanej sumy v lehote 15 dní od prevzatia výzvy. Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že úhradou sumy určenej rozsudkom došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu vo výške plnenia. Súčasne s nárokom na zaplatenie istiny si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie z výzvy zo dňa 4.10.2017 a nárok na uhradené trovy konania. Žalovaný

namietal nedostatok pasívnej legitímácie, keďže podľa judikatúry náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia.

3. Súd prvej inštancie poukázal na to, že sporové strany v konaní predložili každá niekoľko rozhodnutí preukazujúcich dôvodnosť tej ktorej argumentácie. Súd si vzhľadom na preukázanú rozpornosť jednotlivých judikátov osvojil len argumentáciu uvedenú v rozhodnutí ESD C-22/12 a rozhodnutí ÚS SR a NS SR, ktoré aplikovali uvedený rozsudok. Súčasne súd prisvedčil argumentácii žalobcu a konštatoval, že rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo/301/2012 bol prekonaný neskoršou judikatúrou súdnych autorít. Dôvodnosť záveru súdu prvej inštancie o pasívnej legitímácii žalovaného, a teda o jeho povinnosti hradiť nemajetkovú ujmu pozostalých z PZP vozidla škodcu podporujú aj nálezy ÚS SR sp. zn. I.ÚS 474/2016 ako aj III. ÚS 666/2016, ktoré zhodne ustálili, že okrem úijného práva aj slovenské vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy (aplikáciou ustanovení §§11 a 13 OZ). Uvedené závery súdu súčasne podporili aj nálezy ÚS SR sp. zn. III.ÚS 646/2015, III. ÚS 645/2015 a I. ÚS 206/2015. Pri kvalifikácii právneho základu nároku žaloby sa súd nestotožnil s argumentáciou žalobcu, ktorý svoj nárok kvalifikoval ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Základom posúdenia nároku ako bezdôvodné obohatenie je skutočnosť, že subjekt plnil bez právneho titulu, pričom bolo nesporné, že žalobca plnil na základe právoplatného rozsudku súdu, a teda právny titul plnenia existoval. Súd nárok žalobcu právne kvalifikoval ako plnenie z poistnej zmluvy, kedy nárok žalobcovi na úhradu istiny vznikol voči žalovanému na základe skutočnosti, že plnil škodu poškodeným na základe právoplatného rozhodnutia súdu, a týmto plnením mu vznikol nárok na istinu v totožnej výške voči žalovanému z dôvodu, že plnenie je kryté poistením PZP.

4. K námietke žalovaného o časti nároku predstavujúcu úrok z omeškania priznaný pozostalým s tvrdením, že žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť omeškanie žalobcu s plnením podľa rozsudku 3C/188/2015 OS Partizánske, súd konštatoval, že výrokom citovaného rozsudku boli zaviazaní žalobca aj žalovaní na plnenie spoločne a nerozdielne, a teda povinnosť plniť vznikla v rovnakom rozsahu aj žalovanému. Bolo rozhodnutím žalobcom v citovanom konaní voči komu so žalovaných iniciujú exekučné konanie. Žalovaný teda mohol úhradou (aj keď neprávoplatne priznaného nároku voči nemu) predísť vzniku omeškania, čo preukázateľne neurobil. Ak bol toho názoru, že nárok pozostalých voči nemu bol súdom priznaný v rozpore s právnou úpravou a judikatúrou, mal trvať na odvolaní a mohol dosiahnuť zrušenie pôvodného rozsudku v časti povinností určených žalovanému. Späťvzatím odvolania (súhlasom s ním) sa žalovaný uvedeného práva vzdal. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca uniesol dôkazné bremeno preukázania povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi žalovanú istinu s poukazom na skutočnosť, že podľa názoru súdu je nemajetková ujma pozostalých krytá poistením PZP, žalobca svoj nárok uplatnil včas, výška vyplatenej škody je nesporná.

5. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) a h) C.s.p. Žalovaný mal za to, že keďže od roku 2001 nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc, a najmä ex post rozširovanie účelu Zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Postup súdu potom nie je možné vyhodnotiť inak, ako snahu o priamu aplikáciu smerníc EÚ, pričom táto je vo vzťahu k žalovanému, vzhľadom na jeho súkromnoprávny charakter, vylúčená. Žalovaný poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 6MCdo/1/2016, podľa ktorého výklad ustanovení zák. č. 380/2001 Z.z. takým spôsobom, že pojem škoda zahŕňa aj nemajetkovú ujmu pozostalých je odchýlením od doslovného znenia tohto zákona, pričom takéto odchýlenie si vyžaduje účel a zmysel tohto zákona, pre neprijateľnosť ohrozenia vymožitelnosti nároku pozostalých a rizika bankrotu subjektu, ktorý zasiahol do práv pozostalých. Ak by už aj žalovaný akceptoval nárok žalobcu na poistné plnenie, bol by oprávnený sa domáhať výlučne istín priznaných (a zaplatených) rozsudkom OS Partizánske, bez akéhokoľvek príslušenstva, kde uvedené je potom taktiež dôsledkom nesprávneho právneho posúdenia zo strany súdu. Žalovaný nemal žiaden vplyv na uplatnenie nároku pozostalými voči žalobcovi, ani na rozhodnutie žalobcu dobrovoľne neplniť. Tieto výdavky si tak žalobca zapríčinil vlastným konaním. Na základe uvedeného navrhol rozsudok zmeniť tak, že žalobu zamietne.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý sa v celom rozsahu stotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie. Žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ C-22/12 zo dňa 24.10.2013 a v zmysle cit. rozsudku sa čl. 3 Smernice 2009/103/ES má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených

pri dopravnej nehode. Na predmetné rozhodnutie nadviazal vo svojej rozhodovacej činnosti i ÚS SR v rozhodnutiach I. ÚS 474/2016, III. ÚS 646/2015, III. ÚS 666/2016 ako i NS SR v rozhodnutiach 6Cdo 206/2017, 6Cdo 143/2017, 6Cdo 80/2018. K žalovaného námietke o priznaní úhrady úroku z omeškania žalobca poukazuje na § 15 zák. č. 381/2001 Z.z. a na rozsudok OS Partizánske s tým, že práve povinnosť nahradiť spôsobenú škodu bola práve na žalovanom. Ak by žalovaný zaplatil včas, predišiel by omeškaniu, a teda vzniku nároku na zaplatenie príslušného úroku z omeškania.

7. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) prejednal vec podľa § 380 ods. 1, bez nariadenia pojednávania v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s ust. § 219 ods. 3, C.s.p. oznámený na úradnej tabuli Krajského súdu v Bratislave dňa 29.3.2022. Po oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvej inštancie, s dôvodmi odvolania žalovaného, vyjadrením žalobcu, odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu proti rozsudku nie je možné vyhovieť.

8. Podľa § 387 ods. 1, C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. Podľa § 387 ods. 2, C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku ako aj celého obsahu spisového materiálu a odvolania žalovaného dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, a vec i správne právne posúdil, svoje rozhodnutie náležite, podrobne, logicky odôvodnil. Odvolací súd preto konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku a stotožňuje sa s dôvodmi v ňom uvedenými a v celom rozsahu na ne poukazuje.

11. Na zdôraznenie správnosti záverov prijatých súdom prvej inštancie v nadväznosti na odvolacie námietky žalovaného odvolací súd uvádza, že po vstupe Slovenskej republiky do EÚ došlo k prelomu vo vývoji vnútroštátneho právneho poriadku a jeho interpretácie v tom smere, že okrem vnútroštátneho zákonodarcu, ktorý vytvoril koncept čisto materiálneho poňatia pojmu škoda, disponuje oprávnením presadzovať do právneho poriadku svoju vôľu aj úniový normotvorca. Za určitých okolností slovenské orgány aplikujúce právo, vrátane všeobecných súdov, musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale i vôľu úniového tvorca, ktorá je v určitých prípadoch postavená aj nad vôľu zákonodarcu (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016). Z týchto dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu nastal v otázke posudzovania pojmu "škoda" použitého v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. posun a vyvstala potreba vykladať uvedený termín eurokonformne, zohľadňujúc pritom rozhodnutie SD EÚ č. C-22/12, v spojení s teraz platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 16.9.2009 č. 2009/103/ES, ako predpisu sekundárneho práva.

12. Súdny dvor EÚ v rozsudku č. C-22/12 (W.) zaujal jednoznačný právny názor, že "článok 3 ods. 1 smernice Rady zo dňa 24.04.1972, č. 72/166/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady zo dňa 30.12.1983, č. 84/5/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 11.5.2005, č. 2005/14/ES, a článok 1, prvý odsek tretej smernice Rady zo dňa 14.5.1990, č. 90/232/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej".

13. Odvolací súd poukazuje na to, že nemožno pritom obísť fakt, že prezentované právne názory najvyššieho súdu, ktoré uvádzal žalobca vo vyjadrení k odvolaniu, nadväzovali na stanoviská vyslovené

Ústavným súdom SR v uznesení zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, ako i v uznesení zo dňa 17.8.2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016. Ústavný súd prihliadal pritom na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Ako vidno spornú právnu otázku tak vyriešil Ústavný súd SR; ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov ustalujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.z., ale dokonca v rámci odôvodnenia už vyššie citovaného uznesenia zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel, že „pojem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej úniijnej regulácie“. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť prijať v otázke krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

14. K námietke žalovaného o domáhaní sa výlučne istín priznaných (a zaplatených) rozsudkom OS PE, bez akéhokoľvek príslušenstva, odvolací súd poukazuje na bod 33. napadnutého rozsudku, kde správne uviedol, že istinu žaloby tvorili výhradne sumy uhradené žalobcom pozostalým predstavujúce istiny pôvodného rozsudku, úroky z omeškania a priznaná náhrada trov pozostalých spolu so zákonným úrokom z omeškania z plnení okrem trov pôvodného konania. Žalovaný mohol úhradou predísť vzniku omeškania, príp. trvať na odvolaní, čím mohol dosiahnuť zrušenie pôvodného rozsudku v časti jeho povinností. Vznik omeškania žalovaný zapríčinil vlastným nekonaním.

15. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 369 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. S poukazom na ust. § 262 ods. 2 C.s.p., o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník.

17. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1, C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1, C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).